

ZAKON

O UDRUŽENJIMA

("Sl. glasnik RS", br. 51/2009 i 99/2011 - dr. zakon)

I OSNOVNE ODREDBE

Predmet zakona

Član 1

Ovim zakonom uređuju se osnivanje i pravni položaj udruženja, upis i brisanje iz registra, članstvo i organi, statusne promene i prestanak udruženja, kao i druga pitanja značajna za rad udruženja.

Ovim zakonom uređuje se i status i delovanje stranih udruženja.

Pojam udruženja

Član 2

Udruženje, u smislu ovog zakona, jeste dobrovoljna i nevladina nedobitna organizacija zasnovana na slobodi udruživanja više fizičkih ili pravnih lica, osnovana radi ostvarivanja i unapređenja određenog zajedničkog ili opšteg cilja i interesa, koji nisu zabranjeni Ustavom ili zakonom.

Na političke stranke, sindikate, udruženja organizovana radi obavljanja određenih delatnosti u cilju sticanja dobiti, sportske organizacije i udruženja, crkve i verske zajednice, spontana privremena povezivanja više lica i druga udruženja čiji je rad uređen posebnim zakonom, odredbe ovog zakona shodno se primenjuju u pitanjima koja nisu uređena tim posebnim zakonom.

Na udruženja koja nemaju status pravnog lica, shodno se primenjuju pravna pravila o građanskom ortakluku, osim ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Zabranjena su tajna i paravojna udruženja.

Sloboda i ciljevi udruživanja

Član 3

Udruženje se osniva i organizuje slobodno i samostalno je u ostvarivanju svojih ciljeva.

Ciljevi i delovanje udruženja ne mogu biti usmereni na nasilno rušenje ustavnog poretka i narušavanje teritorijalne celokupnosti Republike Srbije, kršenje zajemčenih ljudskih ili manjinskih prava ili izazivanje i podsticanje neravnopravnosti, mržnje i netrpeljivosti zasnovane na rasnoj, nacionalnoj, verskoj ili drugoj pripadnosti ili opredeljenju, kao i polu, rodu, fizičkim, psihičkim ili drugim karakteristikama i sposobnostima.

Odredba stava 2. ovog člana primenjuje se i na udruženja koja nemaju status pravnog lica.

Upis u Registar

Član 4

Upis u registar udruženja je dobrovoljan.

Udruženje stiče status pravnog lica danom upisa u registar.

Javnost rada

Član 5

Rad udruženja je javan.

Ostvarivanje javnosti rada uređuje se statutom udruženja.

Vreme na koje se osniva udruženje

Član 6

Udruženje se osniva na neodređeno ili određeno vreme.

Ako u osnivačkom aktu nije drugačije određeno smatra se da je udruženje osnovano na neodređeno vreme.

Savezi i delovi udruženja

Član 7

Udruženje se može udruživati u saveze i u druge asocijacije u zemlji i inostranstvu (u daljem tekstu: savezi).

Na saveze iz stava 1. ovog člana shodno se primenjuju odredbe ovog zakona kada se sedište saveza nalazi na teritoriji Republike Srbije.

Deo udruženja (sekcija, grupa, klub, ogranak, podružnica i dr.) nema status pravnog lica.

Statusne promene

Član 8

Statusne promene udruženja vrše se na način utvrđen ovim zakonom.

Zakornitost rada udruženja

Član 9

Udruženje ostvaruje aktivnosti u skladu sa zakonom, statutom i drugim opštim aktima, kao i pravilima saveza čiji je član.

II OSNIVANJE I NAZIV

Osnivači udruženja

Član 10

Udruženje mogu osnovati najmanje tri osnivača, s tim što najmanje jedan od osnivača mora imati prebivalište, odnosno sedište na teritoriji Republike Srbije.

Osnivači udruženja mogu biti poslovno sposobna fizička ili pravna lica.

Maloletno lice sa navršenih 14 godina života može biti osnivač udruženja uz izjavu o davanju saglasnosti njegovog zakonskog zastupnika u skladu sa zakonom.

Izjava iz stava 3. ovog člana mora da sadrži potvrdu o overi potpisa u skladu sa zakonom.

Osnivanje udruženja i osnivački akt

Član 11

Udruženje se osniva usvajanjem osnivačkog akta i statuta i izborom lica ovlašćenog za zastupanje, na osnivačkoj skupštini udruženja.

Osnivački akt udruženja sadrži: lična imena, odnosno nazive osnivača i njihova prebivališta, odnosno sedišta; naziv i sedište i adresu udruženja; oblast ostvarivanja ciljeva udruženja; ciljeve radi kojih se osniva; lično ime i prebivalište i adresu lica ovlašćenog za zastupanje udruženja; potpise osnivača i njihove jedinstvene matične brojeve građana, odnosno broj putne isprave i državu izdavanja putne isprave za osnivače koji su strani državljani i datum donošenja osnivačkog akta.

Pravno lice kao osnivač potpisuje se tako što njegov zastupnik uz naziv pravnog lica dodaje svoj potpis i pečat, matični broj i poresko identifikacioni broj (PIB) pravnog lica.

Statut udruženja

Član 12

Statut je osnovni opšti akt udruženja.

Drugi opšti akti, ako ih udruženje donosi, moraju biti u saglasnosti sa statutom.

Odredbe drugog opšteg akta udruženja koje su suprotne statutu, ništave su.

Statutom se obavezno uređuje: naziv i sedište udruženja; oblast ostvarivanja ciljeva, ciljevi radi kojih se osniva; unutrašnja organizacija, organi, njihova ovlašćenja, sastav, način izbora i opoziva, trajanje mandata i način odlučivanja; postupak za izmene i dopune statuta i postupak donošenja i izmena drugih opštih akata udruženja, ako ih donosi; zastupanje udruženja; ostvarivanje javnosti rada; uslovi i način učlanjivanja i prestanka članstva; prava, obaveze i odgovornost članova; način sticanja sredstava za ostvarivanje ciljeva i raspolaganje sredstvima, uključujući i odredbe o privrednoj ili drugoj delatnosti kojom se stiče dobit, ako je udruženje obavlja; način odlučivanja o statusnim promenama i prestanku rada; postupanje sa imovinom udruženja u slučaju prestanka udruženja; postupak usvajanja finansijskih i drugih izveštaja; izgled i sadržina pečata; druga pitanja utvrđena zakonom.

Statutom se mogu urediti i druga pitanja od značaja za rad udruženja.

Naziv udruženja

Član 13

Udruženje ima naziv.

Naziv udruženja mora biti na srpskom jeziku i ćiriličkom pismu.

Naziv udruženja može sadržati pojedine strane reči ako one čine naziv međunarodne organizacije čije je udruženje član, ako su te reči uobičajene u srpskom jeziku, ako za njih nema odgovarajuće reči u srpskom jeziku, ili ako se radi o rečima na mrtvom jeziku.

Naziv udruženja, ako je to predviđeno statutom, može biti i na jeziku i pismu nacionalne manjine. Naziv na jeziku i pismu nacionalne manjine upisuje se u registar posle naziva na srpskom jeziku i ćiriličkom pismu.

Naziv udruženja, ako je to predviđeno statutom, može se upisati u registar i u prevodu na jedan ili više stranih jezika, posle upisa naziva udruženja na srpskom jeziku i ćirilčkom pismu, odnosno jeziku i pismu nacionalne manjine.

Naziv udruženja ne može da sadrži elemente predviđene članom 3. stav 2. ovog zakona.

Skraćeni naziv udruženja

Član 14

Udruženje može imati i skraćeni naziv, koji se određuje statutom.

Skraćeni naziv upisuje se u registar.

Upotreba naziva udruženja

Član 15

Naziv i skraćeni naziv udruženja upotrebljavaju se u pravnom saobraćaju u obliku u kome su upisani u registar.

Razlikovanje naziva udruženja

Član 16

Naziv novoosnovanog udruženja ne može biti identičan nazivu drugih udruženja koja su upisana ili uredno prijavljena za upis u registar.

Naziv udruženja ne sme da bude zamenljiv sa nazivom drugog udruženja niti da izaziva zabunu o udruženju, njegovim ciljevima ili u pogledu toga o kakvoj se vrsti pravnog lica radi.

Sedište udruženja

Član 17

Udruženje ima sedište.

Sedište udruženja mora biti na teritoriji Republike Srbije, s tim da se kao sedište određuje ona jedinica lokalne samouprave na čijoj teritoriji se nalazi mesto iz koga se upravlja udruženjem.

Simboli vizuelnog identiteta

Član 18

Udruženje može imati svoj znak, logotip i druge simbole, u skladu sa statutom.

Simboli vizuelnog identiteta udruženja ne mogu biti identični simbolima drugih udruženja koja su upisana ili uredno prijavljena za upis u registar niti izazivati zabunu o udruženju, njegovim ciljevima ili u pogledu toga o kakvoj se vrsti pravnog lica radi.

III ČLANSTVO I ORGANI

Članstvo u udruženju

Član 19

Svako lice može pod jednakim uslovima utvrđenim statutom da postane član udruženja.

Fizičko lice može biti član udruženja nezavisno od godina starosti, u skladu sa ovim zakonom i statutom.

Izjavu o pristupanju, odnosno učlanjenju u udruženje za maloletno lice do 14 godina života daje njegov zakonski zastupnik u skladu sa zakonom, a ako je u pitanju maloletnik sa navršениh 14 godina života izjavu daje sam maloletnik uz izjavu o davanju saglasnosti njegovog zakonskog zastupnika u skladu sa zakonom.

Izjave iz stava 3. ovog člana moraju da sadrže potvrdu o overi potpisa u skladu sa zakonom.

Udruženje vodi evidenciju o svojim članovima.

Ništavost odluke organa udruženja

Član 20

Svaki član udruženja može pokrenuti postupak pred nadležnim osnovnim sudom za utvrđivanje ništavosti opšteg akta udruženja koji je donet suprotno statutu ili drugom opštem aktu udruženja, odnosno za utvrđivanje ništavosti pojedinačnog akta udruženja koji je donet suprotno zakonu, statutu ili drugom opštem aktu udruženja, u roku od petnaest dana od dana saznanja za akt, a najkasnije u roku od šest meseci od dana donošenja akta.

Utvrđivanjem ništavosti akta iz stava 1. ovog člana ne dira se u prava stečena od strane trećih savesnih lica.

Postupak za utvrđivanje ništavosti akta iz stava 1. ovog člana vodi se prema odredbama zakona kojim se uređuje parnični postupak.

Upravljanje udruženjem

Član 21

Članovi upravljaju udruženjem neposredno ili preko svojih izabраниh predstavnika u organima udruženja.

Skupština udruženja

Član 22

Skupština je najviši organ udruženja.

Skupštinu čine svi članovi udruženja.

Statutom se može odrediti način predstavljanja članova udruženja u skupštini udruženja.

Skupština udruženja usvaja statut udruženja, njegove izmene i dopune, bira i razrešava lice ovlašćeno za zastupanje udruženja, ako statutom udruženja nije predviđeno drugačije, odlučuje o udruživanju u saveze, o usvajanju godišnjeg finansijskog izveštaja udruženja, o statusnim promenama udruženja i prestanku rada udruženja, kao i drugim pitanjima utvrđenim statutom udruženja.

Statutom se može utvrditi drugačiji naziv organa koji ima funkciju skupštine.

Redovna sednica skupštine održava se najmanje jednom godišnje, pri čemu se statutom udruženja može predvideti i kraći rok.

Vanredna sednica skupštine mora se sazvati ako zahtev za njeno sazivanje, u pisanom obliku, podnese jedna trećina članova udruženja, s tim što se statutom može utvrditi manji broj članova udruženja od broja utvrđenog ovim zakonom.

Vanredna sednica skupštine mora se održati najkasnije u roku od 30 dana od dana podnošenja zahteva za njeno sazivanje.

Način sazivanja skupštine, kao i način rada i donošenje odluka bliže se uređuje statutom.

Zastupnik udruženja

Član 23

Udruženje ima jedno ili više lica ovlašćenih za zastupanje udruženja (u daljem tekstu: zastupnik udruženja), izabranih, odnosno imenovanih na način utvrđen statutom.

Za zastupnika udruženja može biti određeno samo poslovno sposobno fizičko lice koje ima prebivalište ili boravište na teritoriji Republike Srbije.

Zastupnik udruženja dužan je da se pridržava ovlašćenja određenih statutom i odlukom nadležnog organa udruženja.

Drugi organi udruženja

Član 24

Statutom se mogu predvideti i drugi organi udruženja.

Odgovornost za štetu

Član 25

Članovi organa udruženja odgovaraju solidarno za štetu koju svojom odlukom prouzrokuju udruženju, ako je ta odluka doneta grubom nepažnjom ili s namerom da se šteta prouzrokuje, osim ako su u postupku donošenja odluke izdvojili svoje mišljenje u zapisnik.

Postupak za naknadu štete pokreće se na osnovu odluke organa određenog statutom udruženja ili statutom određenog dela članova udruženja. Odlukom se može odrediti posebni zastupnik udruženja za postupak za naknadu štete.

Odredbe ovog člana shodno se primenjuju i na radnje zastupnika udruženja.

IV UPIS U REGISTAR

Vođenje Registra udruženja

Član 26

Registar udruženja (u daljem tekstu: Registar) vodi Agencija za privredne registre (u daljem tekstu: Agencija), kao povereni posao.

Registar iz stava 1. ovog člana vodi se u pisanom obliku i kao jedinstvena centralna elektronska baza podataka.

Sadržinu, način upisa i vođenja Registra iz stava 1. ovog člana bliže uređuje ministar nadležan za poslove uprave (u daljem tekstu: ministar).

Registrator udruženja

Član 27*

Agencija vodi Registar preko Registratora udruženja (u daljem tekstu: Registrator).

Sadržina Registra

Član 28

U Registar se upisuju: naziv i skraćeni naziv udruženja, sedište i adresa udruženja; oblast ostvarivanja ciljeva udruženja; datum osnivanja udruženja; privredne i druge delatnosti koje udruženje neposredno obavlja; lično ime, prebivalište, odnosno boravište i jedinstveni matični broj građana, odnosno broj putne isprave i državu izdavanja putne isprave zastupnika udruženja; predviđeno vreme za koje se udruženje osniva; članstvo u savezu udruženja; datum donošenja, odnosno izmena i dopuna statuta; podaci o statusnoj promeni; podaci vezani za likvidaciju i stečaj udruženja; zabeleška o pokretanju postupka za zabranu rada udruženja i zabrana rada udruženja; prestanak udruženja; broj i datum donošenja rešenja o upisu, promeni podataka i brisanju iz Registra.

Prijava za upis

Član 29

Upis u Registar vrši se na osnovu prijave za upis.

Sadržinu i izgled prijave iz stava 1. ovog člana bliže uređuje ministar.

Prijavu za upis podnosi zastupnik udruženja.

Uz prijavu se podnose osnivački akt, dva primerka statuta, kao i druge isprave koje se utvrđuju aktom koji donosi ministar.

Odbacivanje prijave za upis

Član 30

Registrator rešenjem odbacuje prijavu:

- 1) ako je naziv udruženja identičan nazivu drugog udruženja koje je upisano ili uredno prijavljeno za upis u Registar;
- 2) ako je naziv udruženja zamenljiv sa nazivom drugog udruženja, izaziva zabunu o udruženju, njegovim ciljevima ili u pogledu toga o kakvoj se vrsti pravnog lica radi;

3) ako je prijava podneta od neovlašćenog lica, odnosno uz prijavu nisu podnete propisane isprave;

4) ako prijava, osnivački akt ili statut ne sadrže sve podatke propisane zakonom.

Prekid postupka upisa

Član 31

Ako Registrator oceni da se radi o udruženju iz člana 2. stav 4. ovog zakona ili da su ciljevi udruženja u suprotnosti sa odredbama člana 3. stav 2. ovog zakona, zaključkom prekida postupak upisa u Registar i Ustavnom sudu podnosi predlog za zabranu rada udruženja.

Protiv zaključka iz stava 1. ovog člana nije dozvoljena posebna žalba.

Po prijemu odluke Ustavnog suda Registrator će, zavisno od sadržine odluke, rešenjem odbaciti prijavu - ako je udruženju izrečena zabrana rada ili nastaviti sa postupkom upisa - ako je odbijen predlog za zabranu rada udruženja.

Rešenje o upisu u Registar

Član 32

Upis u Registar vrši se u roku od 30 dana od dana podnošenja uredne prijave za upis.

Registrator donosi rešenje o upisu u Registar.

Uz rešenje o upisu u Registar udruženju se dostavlja primerak statuta koji se overava pečatom Agencije i potpisom Registratora, čime se potvrđuje njegova istovetnost sa primerkom statuta koji se čuva u Agenciji.

Ako se, u roku iz stava 1. ovog člana, ne donese rešenje o upisu u Registar, odnosno rešenjem ne odbaci prijava za upis u Registar, smatraće se da je udruženje upisano u Registar narednog dana od dana isteka tog roka.

Promena podataka koji se upisuju u Registar

Član 33

Udruženje je dužno da Registratoru prijavi svaku promenu podataka koji se upisuju u Registar, u roku od 15 dana od dana nastale promene.

Na upis promena podataka u Registru shodno se primenjuju odredbe ovog zakona o upisu udruženja u Registar.

Javnost Registra

Član 34

Podaci upisani u Registar su javni, u skladu sa zakonom.

Svako može da se pouzda u tačnost podataka upisanih u Registar.

Naknada za vođenje Registra

Član 35*

(Prestao da važi)

V IMOVINA I OBAVLJANJE AKTIVNOSTI

Način sticanja imovine udruženja

Član 36

Udruženje može sticati imovinu od članarine, dobrovoljnih priloga, donacija i poklona (u novcu ili naturi), finansijskih subvencija, ostavina, kamata na uloge, zakupnine, dividendi i na drugi zakonom dozvoljeni način.

Fizička i pravna lica koja daju priloge i poklone udruženjima mogu biti oslobođena odgovarajućih poreskih obaveza u skladu sa zakonom kojim se uvodi odgovarajući javni prihod.

Aktivnosti udruženja

Član 37

Udruženje može da vrši one aktivnosti kojima se ostvaruju ciljevi utvrđeni njegovim statutom.

Udruženje može neposredno da obavlja i privrednu ili drugu delatnost kojom se stiče dobit u skladu sa zakonom kojim se uređuje klasifikacija delatnosti, pod sledećim uslovima:

1) da je delatnost u vezi sa njegovim statutarnim ciljevima;

2) da je delatnost predviđena statutom;

3) da je delatnost manjeg obima, odnosno da se delatnost obavlja u obimu potrebnom za ostvarivanje ciljeva udruženja.

Delatnost iz stava 2. ovog člana upisuje se u Registar privrednih subjekata i obavlja se u skladu sa propisima kojima je uređena oblast u koju spadaju aktivnosti koje se obavljaju.

Udruženje može otpočeti sa neposrednim obavljanjem delatnosti iz stava 2. ovog člana tek nakon upisa delatnosti u Registar iz stava 3. ovog člana.

Poslovi koje udruženje zaključi suprotno odredbi st. 1. i 2. ovog člana pravno su valjani, osim ako je treće lice znalo ili je moralo znati za prekoračenje.

Udruženje nema pravo da ostvarenu dobit od privredne ili druge delatnosti raspodeljuje svojim osnivačima, članovima, članovima organa udruženja, direktorima, zaposlenima ili sa njima povezanim licima.

Pod povezanim licima, u smislu ovog zakona, smatraju se lica koja su kao takva utvrđena zakonom kojim se uređuju privredna društva.

Sredstva za realizovanje programa od javnog interesa

Član 38

Sredstva za podsticanje programa ili nedostajućeg dela sredstava za finansiranje programa (u daljem tekstu: program) koje realizuju udruženja, a koji su od javnog interesa obezbeđuju se u budžetu Republike Srbije.

Vlada, odnosno ministarstvo nadležno za oblast u kojoj se ostvaruju osnovni ciljevi udruženja dodjeljuje sredstva iz stava 1. ovog člana na osnovu sprovedenog javnog konkursa i zaključuje ugovore o realizovanju odobrenih programa.

Pod programom od javnog interesa iz stava 1. ovog člana naročito se smatraju programi u oblasti: socijalne zaštite, boračko-invalidske zaštite, zaštite lica sa invaliditetom, društvene brige o deci, zaštite interno raseljenih lica sa Kosova i Metohije i izbeglica, podsticanje nataliteta, pomoći starima, zdravstvene zaštite, zaštite i promovisanja ljudskih i manjinskih prava, obrazovanja, nauke, kulture, informisanja, zaštite životne sredine, održivog razvoja, zaštite životinja, zaštite potrošača, borbe protiv korupcije, kao i humanitarni programi i drugi programi u kojima udruženje isključivo i neposredno sledi javne potrebe.

Vlada uređuje bliže kriterijume, uslove, obim, način, postupak dodele, kao i način i postupak vraćanja sredstava iz stava 1. ovog člana, ukoliko se utvrdi da udruženje dobijena sredstva ne koristi za realizovanje odobrenih programa.

Odredbe st. 1-4. ovog člana shodno se primenjuju i na sredstva koja se udruženjima dodjeljuju iz budžeta autonomne pokrajine i jedinica lokalne samouprave.

Udruženja koja su iz budžeta Republike, odnosno autonomne pokrajine, odnosno jedinice lokalne samouprave dobila sredstva za realizovanje programa od javnog interesa najmanje jedanput godišnje čine dostupnim javnosti izveštaj o svom radu i o obimu i načinu sticanja i korišćenja sredstava i taj izveštaj dostavljaju davaocu sredstava.

Udruženje je obavezno da sredstva iz stava 1. ovog člana koristi isključivo za realizovanje odobrenih programa.

Odredba stava 6. ovog člana shodno se primenjuje i na udruženja koja su u prethodnoj godini, u skladu sa zakonom, koristila poreske i carinske olakšice.

Poslovne knjige i finansijski izveštaji

Član 39

Udruženje vodi poslovne knjige, sačinjava finansijske izveštaje i podleže vršenju revizije finansijskih izveštaja, u skladu sa propisima o računovodstvu i reviziji.

Godišnji obračuni i izveštaji o aktivnosti udruženja podnose se članovima udruženja na način utvrđen statutom.

Odgovornost za obaveze udruženja

Član 40

Za svoje obaveze udruženje odgovara celokupnom svojom imovinom.

Članovi udruženja i organa udruženja mogu lično odgovarati za obaveze udruženja, ako postupaju sa imovinom udruženja kao da je u pitanju njihova imovina ili zloupotrebe udruženje kao formu za nezakonite ili prevarne svrhe.

Korišćenje imovine udruženja

Član 41

Imovina udruženja može da se koristi jedino za ostvarivanje njegovih statutarnih ciljeva.

Imovina udruženja ne može se deliti njegovim članovima, osnivačima, članovima organa udruženja, direktorima, zaposlenima ili sa njima povezanim licima.

Povezanim licima smatraju se lica koja su kao takva utvrđena u pogledu zabrane raspodele dobiti udruženja.

Odredbe st. 1. i 2. ovog člana ne odnose se na davanje prigodnih primerenih nagrada i naknada opravdanih troškova nastalih ostvarivanjem statutarnih ciljeva udruženja (putni troškovi, dnevnice, troškovi prenoćišta i sl.), ugovorene teretne obaveze i isplatu zarada zaposlenih.

Primalac imovine udruženja

Član 42

Za slučaj prestanka udruženja kao primalac njegove imovine statutom se može odrediti samo domaće nedobitno pravno lice koje je osnovano radi ostvarivanja istih ili sličnih ciljeva.

Odredba stava 1. ovog člana ne odnosi se na slučaj prestanka udruženja koje je u vreme stupanja na snagu ovog zakona koristilo imovinu u društvenoj, odnosno državnoj svojini.

Republika Srbija kao primalac imovine

Član 43

Ako se u trenutku prestanka udruženja ne može postupiti na način određen ovim zakonom ili statutom za raspodelu imovine, ili ako udruženje prestaje na osnovu odluke o zabrani rada, nakon sprovedenog postupka likvidacije, ili statutom nije određen način raspolaganja imovinom posle prestanka udruženja, imovina udruženja postaje imovina Republike Srbije, s tim što pravo korišćenja pripada jedinici lokalne samouprave na čijoj je teritoriji bilo sedište udruženja.

Na način iz stava 1. ovog člana postupiće se i u slučaju prestanka udruženja koje je u vreme stupanja na snagu ovog zakona koristilo imovinu u društvenoj, odnosno državnoj svojini, bez obzira da li je to udruženje u međuvremenu upisano u Registar u skladu sa odredbama ovog zakona.

Ništavost raspolaganja imovinom udruženja

Član 44

Raspolaganje imovinom udruženja suprotno odredbama ovog zakona ništavo je.

VI STATUSNE PROMENE

Pojam i vrste statusnih promena

Član 45

Statusna promena je promena pravnog položaja udruženja izvršena na osnovu odluke nadležnog organa u skladu sa statutom i ovim zakonom.

Statusne promene su pripajanje, spajanje i podela udruženja.

Pripajanje udruženja

Član 46

Pripajanje je prenos cele imovine jednog udruženja (pripojenik) na drugo udruženje (pripojilac), na osnovu ugovora o pripajanju.

Ugovor o pripajanju sadrži nazive i sedišta udruženja, odredbe o prenosu imovine udruženja koje se pripaja (tačan opis prava i obaveza koja se prenose, pri čemu je dozvoljeno upućivanje na posebne isprave) i prava članova pripojenog udruženja.

Pripajanje jednog ili više udruženja drugom upisuje se u Registar udruženja.

Na upis pripajanja shodno se primenjuju odredbe ovog zakona o upisu osnivanja udruženja.

Uz prijavu za upis podnose se i odluke skupština udruženja koja učestvuju u pripajanju o prihvatanju zaključenja ugovora o pripajanju (u istovetnom tekstu), ugovor o pripajanju, rešenje o upisu u Registar udruženja koja se pripajaju.

Upisom pripajanja u Registar prestaje da postoji pripojeno udruženje, a udruženje pripojilac nastavlja sa radom pod nazivom pod kojim je upisano u Registar.

Spajanje udruženja

Član 47

Spajanje je osnivanje novog udruženja na koje prelazi celokupna imovina dva ili više udruženja koja se spajaju.

Na postupak spajanja udruženja shodno se primenjuju odredbe ovog zakona o pripajanju.

Spajanjem prestaju da postoje udruženja koja su se spojila, a novonastalo udruženje smatra se novim udruženjem na koje se shodno primenjuju odredbe ovog zakona o osnivanju udruženja.

Podela udruženja

Član 48

Udruženje se može podeliti na dva ili više udruženja.

Odluka o podeli udruženja ima pravno dejstvo osnivačkog akta.

Na postupak podele shodno se primenjuju odredbe ovog zakona o pripajanju udruženja.

Podeljeno udruženje prestaje da postoji, a na postupak upisa novonastalih udruženja primenjuju se odredbe ovog zakona o osnivanju udruženja.

Udruženja nastala podelom odgovaraju solidarno za obaveze podeljenog udruženja.

Udruženja nastala podelom upisuju se u Registar posle razgraničenja sredstava, prava i obaveza (deobni bilans).

VII PRESTANAK

Uslovi i način brisanja udruženja iz Registra

Član 49

Brisanjem iz Registra udruženje gubi status pravnog lica.

Brisanje iz Registra vrši se samo ako:

- 1) se broj članova smanji ispod broja osnivača potrebnog za osnivanje, a nadležni organ udruženja ne donese odluku o prijemu novih članova u roku od 30 dana;
- 2) istekne vreme na koje je udruženje osnovano, kada je udruženje osnovano na određeno vreme;

3) nadležni organ udruženja donese odluku o prestanku rada;

4) je izvršena statusna promena koja, u skladu sa ovim zakonom, ima za posledicu prestanak udruženja;

5) se utvrdi da udruženje ne obavlja aktivnosti na ostvarivanju statutarnih ciljeva, odnosno da nije organizovano u skladu sa statutom duže od dve godine neprekidno ili ako je proteklo dvostruko više vremena od vremena utvrđenog statutom za održavanje sednice skupštine, a ona nije održana;

6) je udruženju zabranjen rad;

7) stečajem.

Svako može obavestiti Registratora o postojanju razloga za brisanje udruženja iz Registra utvrđenih stavom 2. tačka 5) ovog člana.

Registrator rešenjem utvrđuje činjenice iz stava 2. tačka 5) ovog člana.

U slučajevima iz stava 2. tač. 1), 2), 3), 5) i 6) ovog člana brisanje iz Registra vrši se nakon sprovedenog postupka likvidacije udruženja, ako zakonom nije drugačije određeno. O sprovođenju postupka likvidacije u Registar se upisuje zabeleška.

Zabrana rada udruženja

Član 50

O zabrani rada udruženja iz člana 2. stav 4. ovog zakona, kao i udruženja čiji su ciljevi ili delovanje suprotni odredbi člana 3. stav 2. ovog zakona odlučuje Ustavni sud.

Odluka o zabrani rada udruženja može se zasnivati na radnjama članova udruženja ako postoji veza između tih radnji i delovanja udruženja ili njegovih ciljeva, ako se radnje zasnivaju na organizovanoj volji članova i ako se prema okolnostima slučaja može smatrati da je udruženje tolerisalo radnje svojih članova.

Udruženju će se zabraniti rad ako se učlani u međunarodnu organizaciju ili udruženje iz člana 2. stav 4. ovog zakona, odnosno koje deluje radi ostvarivanja ciljeva iz člana 3. stav 2. ovog zakona.

Zabrana rada saveza odnosi se i na ona udruženja u njegovom članstvu koja su izričito bila obuhvaćena postupkom zabrane.

Simboli vizuelnog identiteta i druge oznake udruženja kome je zabranjen rad (zastave, parole, uniforme, grbovi, značke i dr.) ne smeju se javno upotrebljavati.

Pokretanje postupka za zabranu rada udruženja

Član 51

Postupak za zabranu rada udruženja pokreće se na predlog Vlade, Republičkog javnog tužioca, ministarstva nadležnog za poslove uprave, ministarstva nadležnog za oblast u kojoj se ostvaruju ciljevi udruženja ili Registratora.

Postupak za zabranu rada udruženja može se pokrenuti i voditi i u odnosu na udruženja koja nemaju status pravnog lica.

O pokretanju postupka za zabranu rada udruženja u Registar se upisuje zabeleška.

Likvidacija udruženja

Član 52

Likvidacija udruženja se sprovodi kada udruženje ima dovoljno finansijskih sredstava za pokriće svih svojih obaveza.

Na pitanja koja se tiču postupka likvidacije udruženja koja nisu uređena ovim zakonom, shodno se primenjuju odredbe zakona kojim se reguliše likvidacija privrednog društva.

Predlog za pokretanje postupka likvidacije u slučajevima iz člana 49. stav 2. tač. 1), 2), 3), 5) i 6) i člana 54. stav 2. ovog zakona podnosi Registrator.

Od trenutka kada su se stekli uslovi za pokretanje postupka likvidacije, udruženje može preduzimati samo aktivnosti potrebne za sprovođenje likvidacionog postupka.

Donošenjem odluke o prestanku udruženja likvidacijom i imenovanjem likvidacionog upravnika prestaju ovlašćenja organa udruženja i zastupnika i punomoćnika udruženja, osim ovlašćenja nadzornog odbora, ako ga udruženje ima.

Odluka o prestanku udruženja likvidacijom

Član 53

U slučajevima iz člana 49. stav 2. tač. 1), 2) i 3) ovog zakona, skupština udruženja dužna je da u roku od 15 dana od dana nastupanja razloga za prestanak udruženja donese odluku o prestanku udruženja likvidacijom i imenovanju likvidacionog upravnika i da ovu odluku u roku od tri dana od dana donošenja dostavi Registratoru.

Udruženje je dužno da odluku iz stava 1. ovog člana objavi u "Službenom glasniku Republike Srbije" u roku od tri dana od dana donošenja, s pozivom poveriocima da u roku od 30 dana od dana objavljivanja odluke prijave svoja potraživanja.

Dejstvo otvaranja postupka likvidacije nastupa objavom iz stava 2. ovog člana.

Postupak likvidacije u slučaju da nije doneta odluka

Član 54

Ako odluka o otvaranju postupka likvidacije i imenovanju likvidacionog upravnika ne bude doneta ili ne bude objavljena, zastupnik udruženja dužan je da o tome obavesti Registratora u roku od tri dana od isteka roka za njeno donošenje, odnosno objavljivanje.

U slučaju iz stava 1. ovog člana, kao i u slučaju kada zastupnik udruženja ne obavesti Registratora o tome da su se stekli uslovi za sprovođenje postupka likvidacije, Registrator u roku od tri dana od dana prijema obaveštenja, odnosno od saznanja i utvrđivanja da su ispunjeni uslovi za sprovođenje likvidacije, podnosi predlog za pokretanje postupka likvidacije, o trošku udruženja i za imenovanje likvidacionog upravnika.

Na način iz stava 2. ovog člana Registrator postupa i u slučajevima prestanka udruženja iz razloga utvrđenih u članu 49. stav 2. tač. 5) i 6).

Upis likvidacije u Registar

Član 55

Ovlašćenje za zastupanje udruženja prelazi na likvidacionog upravnika danom otvaranja postupka likvidacije.

Odluka skupštine udruženja o prestanku udruženja i podaci o likvidacionom upravniku upisuju se u Registar.

U nazivu udruženja upisuje se oznaka "u likvidaciji".

Postupak posle sprovedene likvidacije

Član 56

Sa imovinom udruženja koja preostane posle namirenja poverilaca i izmirenja poreskih obaveza, likvidacioni upravnik postupa na način predviđen ovim zakonom i statutom udruženja.

Posle predaje imovine primaocima, likvidacioni upravnik podnosi prijavu za brisanje udruženja iz Registra, uz koju prilaže izveštaj o toku likvidacije i izjavu da je sva imovina podeljena u skladu sa zakonom i statutom.

Skraćeni postupak likvidacije

Član 57

Udruženje može prestati po skraćenom postupku likvidacije ako posle donošenja odluke o prestanku rada udruženja većina članova skupštine dâ Registratoru izjavu da su izmirene sve poreske obaveze, obaveze udruženja prema poveriocima i da su regulisani svi odnosi sa zaposlenima.

Izjava iz stava 1. ovog člana mora da sadrži potvrdu o overi potpisa u skladu sa zakonom.

Članovi skupštine udruženja iz stava 1. ovog člana odgovaraju solidarno za obaveze udruženja tri godine od dana brisanja udruženja iz Registra.

Udruženje koje prestaje po skraćenom postupku briše se iz Registra, uz upisivanje u Registar ličnih imena i prebivališta, odnosno naziva i sedišta članova skupštine iz stava 1. ovog člana, sa naznačenjem njihove solidarne odgovornosti za obaveze udruženja.

Stečaj udruženja

Član 58

Nad udruženjem koje je trajnije nesposobno za plaćanje sprovodi se postupak stečaja shodnom primenom odredaba zakona kojim se reguliše stečaj i poreskih zakona kojima se uređuje tretman obveznika u stečaju.

Registrator briše udruženje iz Registra na osnovu pravosnažne odluke o zaključenju stečajnog postupka.

Na upis u Registar podataka koji se odnose na stečaj udruženja shodno se primenjuju odredbe zakona kojim se reguliše stečaj o upisu u nadležni registar odluka iz stečajnog postupka.

Prijavu za upis podataka iz stava 3. ovog člana Registratoru dostavlja stečajni upravnik.

VIII STRANA UDRUŽENJA

Pojam stranog udruženja

Član 59

Strano udruženje, u smislu ovog zakona, jeste udruženje sa sedištem u drugoj državi, osnovano po propisima te države radi ostvarivanja nekog zajedničkog ili opšteg interesa ili cilja, a čije delovanje nije usmereno na sticanje dobiti, kao i međunarodno udruženje ili druga strana, odnosno međunarodna nevladina organizacija koja ima članove koji su se na dobrovoljnoj osnovi povezali radi ostvarivanja nekog zajedničkog ili opšteg interesa ili cilja koji nije usmeren na sticanje dobiti.

Odredbe ovog zakona koje se odnose na upis u Registar i rad udruženja primenjuju se i na upis i rad predstavništva, kancelarije i drugog organizacionog oblika stranog ili međunarodnog nevladinog nedobitnog udruženja koje ima sedište na teritoriji Republike Srbije (u daljem tekstu: predstavništvo stranog udruženja), ako zakonom ili međunarodnim ugovorom nije drugačije utvrđeno.

Vođenje Registra stranih udruženja

Član 60

Predstavništvo stranog udruženja može da deluje na teritoriji Republike Srbije nakon upisa u Registar stranih udruženja koji vodi Agencija, kao povereni posao.

Registar iz stava 1. ovog člana vodi se u pisanom obliku i kao jedinstvena centralna elektronska baza podataka.

Sadržinu, način upisa i vođenja Registra iz stava 1. ovog člana bliže uređuje ministar.

Registrator stranih udruženja

Član 61*

Agencija vodi Registar stranih udruženja preko Registratora stranih udruženja.

Sadržina Registra stranih udruženja

Član 62

U Registar stranih udruženja upisuje se: naziv i skraćeni naziv stranog udruženja; država u kojoj je strano udruženje osnovano i sedište tog udruženja u toj državi; naziv organizacionog oblika stranog udruženja; adresa sedišta predstavništva stranog udruženja u Republici Srbiji i njegovih ogranaka; vreme za koje je predstavništvo stranog udruženja osnovano; ime i prezime lica ovlašćenog za zastupanje i predstavljanje stranog udruženja u Republici Srbiji, prebivalište i jedinstveni matični broj građana ako se radi o državljaninu Republike Srbije, odnosno boravište u Republici Srbiji i broj putne isprave i državu izdavanja putne isprave ako se radi o stranom

državljaninu; ciljevi stranog udruženja; zabeleška o pokretanju postupka za zabranu rada predstavništva stranog udruženja i zabrana rada predstavništva stranog udruženja; broj i datum donošenja rešenja o upisu, promeni podataka i brisanju iz Registra stranih udruženja.

Prijava za upis i upis predstavništva stranog udruženja u Registar stranih udruženja

Član 63

Upis u Registar stranih udruženja vrši se na osnovu prijave za upis predstavništva stranog udruženja.

Sadržinu i izgled prijave iz stava 1. ovog člana bliže uređuje ministar.

Uz prijavu za upis podnosi se: overena fotokopija akta i overen prevod akta o registraciji udruženja u matičnoj državi ili overena fotokopija potvrde (izjave) overene od strane suda ili javnog beležnika da udruženje ima prema pravu matične države status pravnog lica i bez upisa u registar i overen prevod potvrde (izjave); overena fotokopija odluke i overen prevod odluke nadležnog organa stranog udruženja o otvaranju predstavništva u Republici Srbiji; overen dokument i overen prevod dokumenta matične države iz koga se utvrđuje ko su osnivači udruženja koje osniva predstavništvo u Republici Srbiji; overena odluka i overen prevod odluke o licu ovlašćenom za zastupanje i predstavljanje predstavništva stranog udruženja, overena fotokopija isprave o identitetu tog lica i prijava prebivališta, odnosno boravišta u Republici Srbiji; fotokopija i overen prevod statuta ili odgovarajućeg akta koji sadrži podatke o sedištu i unutrašnjoj organizaciji predstavništva stranog udruženja na teritoriji Republike Srbije.

Registrator stranih udruženja donosi rešenje o upisu predstavništva stranog udruženja u Registar stranih udruženja.

Rešenje o upisu predstavništva stranog udruženja u Registar stranih udruženja objavljuje se u "Službenom glasniku Republike Srbije", o trošku stranog udruženja.

Javnost Registra stranih udruženja

Član 64

Podaci upisani u Registar stranih udruženja su javni, u skladu sa zakonom.

Primena propisa na zaposlene u predstavništvu stranog udruženja

Član 65

Na strance zaposlene u predstavništvima stranog udruženja primenjuju se propisi kojima se uređuje kretanje i boravak stranaca.

Na državljane Republike Srbije zaposlene u predstavništvima stranog udruženja primenjuju se propisi Republike Srbije.

Sredstva za rad predstavništva stranog udruženja

Član 66

Predstavništvo stranog udruženja može iz inostranstva unositi finansijska sredstva za rad predstavništva i za ostvarivanje svog programa u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuje devizno poslovanje.

Predstavništvo stranog udruženja može, posle izmirenja svih dospelih poreskih i drugih obaveza u Republici Srbiji, izneti neutrošena finansijska sredstva iz stava 1. ovog člana, u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuje devizno poslovanje.

Predstavništvo stranog udruženja može privremeno da uveze predmete i opremu koji su potrebni za njegov rad i da ih iznese iz Republike Srbije u skladu sa carinskim propisima i propisima o spoljnotrgovinskom poslovanju.

Zabrana rada predstavništva stranog udruženja

Član 67

Predstavništvo stranog udruženja ima pravo da deluje slobodno na teritoriji Republike Srbije, ako njegovi ciljevi i delovanje nisu u suprotnosti sa Ustavom Republike Srbije, ovim zakonom, međunarodnim ugovorima koje je zaključila Republika Srbija i drugim propisima.

Postupak za zabranu rada predstavništva stranog udruženja pokreće se na predlog Vlade, Republičkog javnog tužioca, ministarstva nadležnog za poslove uprave, ministarstva nadležnog za oblast u kojoj se ostvaruju ciljevi udruženja ili Registratora stranih udruženja.

Odluku o zabrani rada predstavništva stranog udruženja čiji su ciljevi ili delovanje suprotni odredbi stava 1. ovog člana donosi Ustavni sud.

Brisanje predstavništva stranog udruženja iz Registra stranih udruženja

Član 68

Predstavništvo stranog udruženja prestaje i briše se iz Registra stranih udruženja:

- 1) ako je strano udruženje prestalo sa radom;
- 2) ako je strano udruženje odlučilo da predstavništvo prestane sa radom;
- 3) ako je predstavništvu stranog udruženja zabranjen rad odlukom Ustavnog suda.

Registrator stranih udruženja donosi rešenje o brisanju predstavništva stranog udruženja iz Registra stranih udruženja.

Rešenje o brisanju predstavništva stranog udruženja iz Registra stranih udruženja objavljuje se u "Službenom glasniku Republike Srbije", o trošku stranog udruženja.

IX PRAVNA SREDSTVA

Pravo na žalbu

Član 69

Protiv rešenja Registratora udruženja i Registratora stranih udruženja donesenog u prvom stepenu može se izjaviti žalba ministru.

Pravo na upravni spor

Član 70

Rešenje ministra je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

X NADZOR

Nadležnost za vršenje nadzora

Član 71

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrši ministarstvo nadležno za poslove uprave.

Inspekcijski nadzor vrši ministarstvo preko upravnih inspektora.

XI KAZNENE ODREDBE

Privredni prestup

Član 72

Novčanom kaznom od 300.000 do 900.000 dinara kazniće se za privredni prestup udruženje ako neposredno obavlja privrednu ili drugu delatnost u cilju sticanja dobiti koja nije u vezi sa njegovim statutarnim ciljevima ili nije predviđena statutom ili je obavlja iako je nadležni organ utvrdio da ne ispunjava uslove za obavljanje delatnosti (član 37. stav 2).

Za privredni prestup iz stava 1. ovog člana novčanom kaznom od 30.000 do 90.000 dinara kazniće se i odgovorno lice u udruženju.

Prekršaji

Član 73

Novčanom kaznom od 50.000 do 500.000 dinara kazniće se za prekršaj udruženje ako:

- 1) ostvaruje aktivnosti suprotno zakonu, statutu i drugim opštim aktima, kao i pravilima saveza čiji je član (član 9);
- 2) obavlja privrednu ili drugu delatnost u većem obimu, odnosno u obimu koji nije potreban za ostvarivanje ciljeva udruženja (član 37. stav 2. tačka 3);
- 3) imovinu ne koristi jedino za ostvarivanje svojih statutarnih ciljeva (član 41);
- 4) predstavništvo stranog udruženja otpočne da deluje pre upisa u Registar (član 60. stav 1).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana novčanom kaznom od 5.000 do 50.000 dinara kazniće se i odgovorno lice u udruženju.

Član 74

Novčanom kaznom od 50.000 do 500.000 dinara kazniće se za prekršaj udruženje:

- 1) ako ne omogući javnost rada na način utvrđen statutom (član 5);
- 2) ako naziv ili skraćeni naziv ne upotrebljava u pravnom saobraćaju u obliku u kome je upisan u Registar (član 15);
- 3) ako u roku od 15 dana ne prijavi Registratoru promenu podataka koji se upisuju u Registar (član 33. stav 1);
- 4) ako izveštaj o svom radu i o obimu i načinu sticanja i korišćenja sredstava ne učini dostupnim javnosti i taj izveštaj ne dostavi davaocu sredstava (član 38. stav 6).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana novčanom kaznom od 5.000 do 50.000 dinara kazniće se i odgovorno lice u udruženju.

Član 75

Novčanom kaznom od 5.000 do 50.000 dinara kazniće se za prekršaj zastupnik udruženja ako u propisanom roku ne obavesti Registratora da nije doneta odluka o pokretanju postupka likvidacije ili da ona nije objavljena (član 54. stav 1).

XII PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 76

U roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona ministar donosi propise za izvršavanje ovog zakona.

Član 77

Postupci započeti do dana stupanja na snagu ovog zakona okončaće se po propisima koji važe do početka primene ovog zakona.

Član 78

Društvene organizacije, udruženja građana i njihovi savezi osnovani prema Zakonu o društvenim organizacijama i udruženjima građana ("Službeni glasnik SRS", br. 24/82, 39/83, 17/84, 50/84, 45/85 i 12/89 i "Službeni glasnik RS", br. 53/93, 67/93 i 48/94), kao i oni koji imaju sedište na teritoriji Republike Srbije, a upisani su u Registar prema Zakonu o udruživanju građana u udruženja, društvene organizacije i političke organizacije koje se osnivaju za teritoriju Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije ("Službeni list SFRJ", broj 42/90 i "Službeni list SRJ", br. 24/94, 28/96 i 73/2000), nastavljaju sa radom kao udruženja od dana početka primene ovog zakona, s tim što su dužni da u roku od 18 meseci od dana početka primene ovog zakona usklade svoj statut i druge opšte akte sa odredbama ovog zakona.

Član 79

Društvene organizacije, udruženja građana i njihovi savezi iz člana 78. ovog zakona dužni su da Registratoru uz prijavu za upis usklađivanja podnesu rešenje o upisu u Registar društvenih organizacija i udruženja građana, odnosno Registar udruženja, društvenih organizacija i

političkih organizacija, odluku o izboru zastupnika udruženja i overenu fotokopiju lične karte zastupnika udruženja, kao i dva primerka novog statuta.

Društvene organizacije, udruženja građana i njihovi savezi koji ne postupe u skladu sa stavom 1. ovog člana, po sprovedenom postupku likvidacije, rešenjem Registratora brišu se iz Registra i gube status pravnog lica, a njihova imovina prelazi na lica određena statutom, odnosno zakonom.

Protiv rešenja iz stava 2. ovog člana može se izjaviti žalba ministru. Rešenje ministra je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Član 80

Nepokretnosti u društvenoj svojini na kojima pravo korišćenja imaju društvene organizacije, udruženja ili oblici povezivanja udruženja (savezi), sa sedištem na teritoriji Republike Srbije (u daljem tekstu: društvene organizacije), danom stupanja na snagu ovog zakona postaju sredstva u državnoj svojini na kojima pravo korišćenja ima jedinica lokalne samouprave na čijoj se teritoriji nepokretnosti nalaze.

Član 81

Nepokretnosti u društvenoj svojini na kojima su društvene organizacije do dana stupanja na snagu ovog zakona imale pravo korišćenja prelaze u svojinu, odnosno susvojину ovih društvenih organizacija, srazmerno udelu kojim su društvene organizacije učestvovalе u finansiranju ovih nepokretnosti sopstvenim sredstvima ostvarenim od dobrovoljnih članarina, poklona, donacija, legata i na drugi zakonom dozvoljeni način.

Sopstvenim sredstvima iz stava 1. ovog člana ne smatraju se sredstva ostvarena po osnovu vršenja javnih ovlašćenja ili druga sredstva ostvarena iz budžeta društveno-političkih zajednica.

Svojinska prava iz stava 1. ovog člana utvrđuju se u postupku pred nadležnim sudom.

Član 82

Društvene organizacije koje su pre nego što su na osnovu zakona preregistrovane iz statusa udruženja građana u društvene organizacije imale pravo svojine na nepokretnostima u društvenoj, odnosno državnoj svojini prava po tom osnovu ostvaruju po zakonu kojim se uređuje denacionalizacija.

Član 83

Društvene organizacije koje su do dana stupanja na snagu ovog zakona imale pravo korišćenja na nepokretnostima u državnoj svojini, odnosno na nepokretnostima koje po sprovedenom sudskom postupku postanu državna svojina, nastavljaju sa faktičkim korišćenjem ovih nepokretnosti pod uslovima koji ne mogu biti nepovoljniji od uslova kakvi su bili do dana stupanja na snagu ovog zakona.

Jedinica lokalne samouprave na čijoj se teritoriji nalaze nepokretnosti na kojima pravo korišćenja imaju društvene organizacije, ima pravo da otkáže dalje korišćenje nepokretnosti ako društvena organizacija ne uskladi svoj rad sa odredbama ovog zakona u propisanom roku, kao i u slučaju kada nepokretnosti koristi suprotno nameni ili ciljevima utvrđenim statutom.

Akt iz stava 2. ovog člana jedinica lokalne samouprave donosi uz saglasnost Republičke direkcije za imovinu Republike Srbije.

Imovina u društvenoj, odnosno državnoj svojini iz člana 80. i člana 81. st. 1. i 2. ovog zakona na kojoj pravo korišćenja, odnosno pravo raspolaganja imaju društvene organizacije ne može se otuđivati do dana početka primene ovog zakona.

Član 84

Pokretna imovina u društvenoj svojini na kojoj pravo korišćenja imaju društvene organizacije sa sedištem na teritoriji Republike Srbije danom stupanja na snagu ovog zakona postaju sredstva u svojini društvenih organizacija.

Član 85

Sva imovina koju društvene organizacije iz člana 78. stav 1. ovog zakona steknu nakon dana početka primene ovog zakona jeste njihova svojina, osim imovine stečene u vršenju javnih ovlašćenja.

Član 86

Strana udruženja koja su otpočela sa delovanjem na teritoriji Republike Srbije pre dana početka primene ovog zakona dužna su da svoje delovanje usaglase sa ovim zakonom i da podnesu prijavu za upis u Registar stranih udruženja, sa potrebnim dokumentima, u roku od tri meseca od dana početka primene ovog zakona.

Ako strano udruženje ne postupi u skladu sa odredbom stava 1. ovog člana, Registrator stranih udruženja donosi rešenje o prestanku njegovog rada, do upisa u Registar stranih udruženja.

Protiv rešenja iz stava 2. ovog člana može se izjaviti žalba ministru. Rešenje ministra je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Agencija za privredne registre će u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona od nadležnih organa pribaviti postojeću evidenciju o stranim udruženjima.

Član 87

Agencija za privredne registre preuzeće od ministarstva nadležnog za poslove uprave i ministarstva nadležnog za unutrašnje poslove registre društvenih organizacija i udruženja građana, predmete, arhivu i registraturski materijal nastao u radu na vođenju registara, u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 88

Do početka rada osnovnih sudova postupak za utvrđivanje ništavosti opšteg akta udruženja iz člana 20. ovog zakona pokreće se pred nadležnim opštinskim sudom.

Član 89

Danom početka primene ovog zakona odredbe Zakona o društvenim organizacijama i udruženjima građana ("Službeni glasnik SRS", br. 24/82, 39/83, 17/84, 50/84, 45/85 i 12/89 i "Službeni glasnik RS", br. 53/93, 67/93 i 48/94) i Zakona o udruživanju građana u udruženja, društvene organizacije i političke organizacije koje se osnivaju za teritoriju Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije ("Službeni list SFRJ", broj 42/90 i "Službeni list SRJ", br. 24/94, 28/96 i 73/2000), prestaju da se primenjuju na udruženja građana, društvene organizacije i njihove saveze, osim na sportske organizacije i udruženja.

Članovi 67. do 75. Zakona o kretanju i boravku stranaca ("Službeni list SFRJ", br. 56/80, 53/85, 30/89, 26/90 i 53/91) i član 60. stav 1. tačka 2. Zakona o utvrđivanju određenih nadležnosti autonomne pokrajine ("Službeni glasnik RS", broj 6/02), prestaju da važe danom početka primene ovog zakona.

Član 90

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije", a počće da se primenjuje danom isteka tri meseca od dana stupanja na snagu, izuzev člana 32. stav 4. koji će početi da se primenjuju danom isteka dve godine od dana stupanja na snagu.